

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของสถานีนามัยในอำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยสรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะมีดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผล

5.1.1 อัตราการเกิด สถานการณ์การจัดการ ปัญหา และอุปสรรคในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของสถานีนามัยในอำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

5.1.1.1 อัตราการเกิดมูลฝอยติดเชื้อ

จากการศึกษาสถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานีนามัยในอำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่ามี อัตราการเกิดมูลฝอยติดเชื้อ เฉลี่ย 316.9 กรัม/แห่ง/วัน ซึ่งพบว่าใกล้เคียงกับสถานีนามัยอื่นๆ รวมถึง สถานพยาบาลประเภทไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน เนื่องจากเป็นสถานพยาบาลประเภทเดียวกัน มีกิจกรรมการให้บริการผู้ป่วย และมีจำนวนผู้ป่วยที่มารับบริการใกล้เคียงกัน

5.1.1.2 สถานการณ์การจัดการ ปัญหา และอุปสรรคในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

1) การคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อ ณ แหล่งกำเนิด สถานีนามัยทุกแห่งมีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อออกจากมูลฝอยทั่วไป และมีการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุมีคมออกจากมูลฝอยติดเชื้อชนิดอื่น โดยบรรจุลงในภาชนะรองรับที่จัดเตรียมไว้ แต่พบว่าการคัดแยกยังไม่ถูกต้อง เนื่องจากยังพบมูลฝอยทั่วไปปะปนกับมูลฝอยติดเชื้อ และพบมูลฝอยติดเชื้อมีคมปะปนกับมูลฝอยติดเชื้อทั่วไป

2) การเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ พบว่าภาชนะในการบรรจุมูลฝอยติดเชื้อทั้งหมดไม่ได้มาตรฐานตามที่ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดไว้ เนื่องจาก ภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุไม่มีคม ใช้ถุงสีดำทึบแสง ไม่ได้มาตรฐาน ส่วนภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อมีคม ถึงแม้ว่าจะเป็นภาชนะแข็งทนทานต่อการกัดกร่อน แต่ไม่มีฝาปิด นอกจากนี้ผู้มีหน้าที่ในการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ คือ แม่บ้านของสถานีนามัยทั้งหมดไม่มีอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลในการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งอาจสัมผัส กับมูล

ฝอยติดเชื้อ และก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของผู้ทำการเก็บรวบรวม และผู้มีหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยในลำดับต่อไปได้

3) การเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ พบว่า สถานีนอนามัยทุกแห่ง ผู้เคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ คือแม่บ้าน ซึ่ง ไม่มีการสวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายขณะปฏิบัติงานเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ มีเพียงการสวมถุงมือชนิดบาง ไม่มีรถเข็นสำหรับเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ ดังนั้นการเคลื่อนย้ายจึงปฏิบัติโดยใช้มือหิ้วถุงมูลฝอยติดเชื้อ ซึ่งเพิ่มโอกาสต่อการสัมผัสมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง หรือถูกทิ่มแทงจากมูลฝอยติดเชื้อมีคม การที่ ไม่มีอุปกรณ์ในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้อง เนื่องจากไม่มีการจัดเตรียมงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคล และอุปกรณ์ในการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อ

4) การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พบว่าสถานีนอนามัยในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ 3 รูปแบบดังนี้ 1) สถานีนอนามัยทำหน้าที่เก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อ โดยจัดส่งให้ท้องถิ่นจัดเก็บ ขนส่ง และกำจัด 2) สถานีนอนามัยจะรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อมีคมในภาชนะแข็ง และทำการส่งให้โรงพยาบาลแม่ข่ายนำไปกำจัด ส่วนมูลฝอยติดเชื้อไม่มีคมสถานีนอนามัยจะดำเนินการกำจัดโดยวิธีการเผาในเตาเผาอย่างง่ายไม่ได้มาตรฐานร่วมกับมูลฝอยทั่วไป 3) สถานีนอนามัยดำเนินการกำจัดโดยวิธีการเผาในเตาเผาอย่างง่ายไม่ได้มาตรฐานโดยเผามูลฝอยติดเชื้อทุกชนิดร่วมกับมูลฝอยทั่วไป ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับ แนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่เหมาะสมกับสถานีนอนามัยในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหามูลฝอยติดเชื้อดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขระดับอำเภอพรหมบุรี (คปสอ.พรหมบุรี) ควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหามูลฝอยติดเชื้อในสถานีนอนามัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยการกำหนดนโยบาย และแผนงาน ทั้งนี้ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในระดับสถานีนอนามัยเพื่อความชัดเจน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการในการติดตาม และประเมินผล ในการออกติดตามนิเทศการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในระดับสถานีนอนามัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และประสานกับคณะกรรมการประสานงาน

สาธารณสุขระดับอำเภอใกล้เคียง ในการจัดการนิเทศงานการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในรูปแบบไขว้ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาในด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อร่วมกัน

2) ควรมีการพิจารณาปรับปรุงเกณฑ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้เหมาะสมและใช้เป็นมาตรฐานร่วมกันสำหรับสถานีนามัย

3) ควรมีการให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในระดับสถานีนามัยในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้อง โดยประสานกับผู้เชี่ยวชาญเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อหรือหน่วยงานควบคุมการติดเชื้อโรงพยาบาลพรหมบุรี ในการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ โดยเฉพาะประเด็นด้านการรวบรวม และขนส่ง

4) ควรมีการกำหนดมาตรการในการคัดแยก และรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อให้สถานีนามัยทุกแห่ง ต้อง มีภาชนะบรรจุมูลฝอยติดเชื้อที่ได้มาตรฐาน และผู้ปฏิบัติงานในการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจากมูลฝอยติดเชื้อทุกครั้ง

5) ถึงแม้ว่าสถานีนามัยจะมีอัตราการเกิดมูลฝอยที่ไม่มาก แต่ควรมีแนวทางกำจัดมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้องและสามารถดำเนินการได้ จริง โดยการส่งไปกำจัดยังแหล่งที่มีศักยภาพกำจัดมูลฝอยติดเชื้อได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล ดังนั้นสถานีนามัยควรมีการประสานขอความร่วมมือจากโรงพยาบาลแม่ข่ายพรหมบุรีให้เป็นหน่วยงานบริหารจัดการในเรื่องของการขนส่งและกำจัด โดยที่สถานีนามัยจะต้องทำการคัดแยกและเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดร่วมกัน ส่วนมูลฝอยทั่วไปควรมีการประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขนส่ง และกำจัดต่อไป

6) ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อให้เพียงพอ สำหรับจัดหาอุปกรณ์ และเครื่องป้องกันในการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้อง และเหมาะสม

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานีนามัย
- 2) ศึกษาผลกระทบทางด้านสุขภาพจากการไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในระดับสถานีนามัย